

Twee soorten mensen

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel waarin Calvijn aangeeft dat er maar twee soorten mensen zijn: rechtvaardigen en goddelozen.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) Twee soorten mensen. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 69-70) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Rechtvaardigen, goddelozen, vromen, Bonhoeffer

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 23 Twee soorten mensen. Commentaar op Psalm 1

Er zijn maar twee soorten mensen, rechtvaardigen en goddelozen. Dat is in de hele wereld altijd bekend geweest en dat zal in de toekomst niet anders zijn. Het boek van de Psalmen in de Bijbel begint met dit onderscheid tussen deze soorten mensen te beschrijven. De rechtvaardigen zijn de mensen die naar de goede wet van God willen leven, de goddelozen zijn degene die deze wet minachten en vertreden. De tekst van Calvijn is een uiteenzetting van het onderscheid tussen deze twee soorten mensen. We kunnen ons spiegelen aan de beschrijving hoe rechtvaardigen zich moeten afwenden van het leven van de goddelozen en moeten kiezen voor het leven naar de wet van God.

Psalm 1:1 Welgelukzalig is de man.

De voornaamste zin is (zoals ik reeds zei) dat het de vrome dienaren van God altijd goed zal gaan, die ijverig zich er op toeleggen in Zijn Wet vooruit te komen. Want omdat hun eenvoudigheid door het merendeel van de wereld bespot wordt alsof zij hun moeite tevergeefs deden, was het nuttig, dat zij met dit schild gewapend werden: dat alle stervelingen zonder Gods zegen ellendig zijn: en dat God niemand goedgunstig is, dan die zich op Zijn leer toelegt. Omdat evenwel er altijd zo groot verderf in de wereld geheerst heeft, dat de bijna algemene leefwijze niets anders was dan afval van de Wet Gods, leert de Profeet, voor hij de discipelen der Wet gelukkig noemt, dat men te waken heeft om niet door de algemene goddeloosheid meegesleept te worden. Want beginnende met de vervloeking der bozen, verklaart hij, dat iemand zijn hart niet tot de overpeinzing van de Goddelijke Wet kan wenden, tenzij hij zich van het gezelschap van de goddelozen terugtrekt en afscheidt. Voorwaar een nuttige vermaning, want wij zien, hoe allen zich onbezonnen in de strikken van Satan werpen: tenminste hoe weinigen zich wachten voor de verlokkingen van de boosheden. Opdat wij daarom niet zo onbezorgd zijn, is het nodig te verstaan, dat de wereld vol is van dodelijk verderf: zodat het eerste begin om goed te leven is, afstand doen van de gemeenschap van de goddelozen, welke ons anders met haar smet zou aansteken. Omdat echter de Profeet in de eerste plaats de vromen beveelt zich te wachten voor kwade belemmeringen, zullen wij ook deze orde volgen. Dat hij verklaart, dat zij welgelukzalig zijn, die niets gemeen hebben met de goddelozen, zou het algemeen gevoelen of de algemene mening bezwaarlijk toestemmen; want, terwijl allen van nature geluk begeren, zien wij echter hoe allen, zorgeloos, zich overgeven in de zonden: zo zelfs, dat ieder, die om zijn lusten zover mogelijk van de gerechtigheid afgeweken is, gelukkig geacht wordt, omdat hij zijn wensen verkreeg. Daarentegen leert hier de Profeet, dat niemand tot de vreze en den dienst Gods, en het onderzoek der Wet behoorlijk kan worden aangemoedigd, voordat hij tot het vaste besluit is gekomen, dat alle goddelozen ongelukkig zijn, en dat in dezelfde ondergang zullen ingewikkeld worden, wie niet zich verre van hun gezelschap hebben verwijderd.

Vragen:

1. Hoe stel je je het voor dat vromen zich moeten terugtrekken van de goddelozen en zich van hen moeten afscheiden?
2. Hoe kun je de regel om zich af te scheiden van het kwade en van de boze mensen in de alledaagse praktijk van het onderwijs gestalte geven?
3. Hoe toonde Bonhoeffer in zijn verzet tegen het Nazi-regime dat hij een rechtvaardige wilde zijn? Hoe kun je zelf een rechtvaardige zijn?
4. Hoe kun je in het onderwijs tegen leerlingen zeggen dat goddelozen ongelukkig zijn en dat ze hun eeuwige ondergang tegemoet gaan? Komt dat niet hard over?
5. Wat doet het met je dat in de tekst niet wordt gesproken over 'bekeerd worden' maar over 'het vaste besluit' om naar Gods wet te leven?
6. Calvijn heeft het over twee soorten mensen. Wat betekent dit grote onderscheid tussen mensen als je in een belangrijke leidinggevende positie terecht gekomen bent?